
EXTRA RESOURCES POOL - A PREREQUISITE FOR HOSPITAL DISASTER RESILIENCE

Mariya Georgieva

Epidemiology and Disaster Medicine Department, Medical University of Plovdiv, Bulgaria

maria_g_georg@abv.bg

Rostislav Kostadinov

Epidemiology and Disaster Medicine Department, Medical University of Plovdiv, Bulgaria

rostikosti@abv.bg

Abstract: Hospital resilience is function of an array of planning, organizational, physical and psychological features. They are related to the hospital staff readiness and preparedness, resources availability, type and stamina of the buildings and constructions, as well to the established communication and coordination within the region and country. When analyzing the disaster resilience, the main feature to be addressed is the disparity between required and available means and capabilities. The aim of this study is to analyze the hospital staff awareness regarding the need of focused resources planning for assuring the disaster hospital resilience. Material and methods: By the means of descriptive and comparative methods the records form diverse disaster medical support and hospitals involvement into the process are analyzed and the most frequent shortfalls regarding the resources exhaustion and its impact on hospital disaster resilience are presented. Dichotomous survey among 54 medical professionals was performed in order to discover their awareness regarding the existing into hospitals, they are working in, pools of resources dedicated for disaster medical support. Results and discussion: Great majority of the inquired hospital staff is demonstrating complete ignorance regarding the extra resources required in case of disastrous events. This could lead to improper use of the available resources when needed and to the poor disaster medical support results. Conclusion: Resources planning studies have to be more detailed during medical managers' education.

Keywords: hospital disaster resilience, disaster medical support, resources planning.

ЗАДЕЛЯНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНИ РЕСУРСИ- ПРЕДПОСТАВКА ЗА УСТОЙЧИВОСТ НА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ ПРИ БЕДСТВИЯ**Мария Георгиева**

Катедра „Епидемиология и МБС“, Медицински университет- Пловдив, България

maria_g_georg@abv.bg

Ростислав Костадинов

Катедра „Епидемиология и МБС“, Медицински университет- Пловдив, България

rostikosti@abv.bg

Резюме: Устойчивостта при бедствия е функция от планиране, организационни, физически и психологически характеристики. Те са свързани с подготвеността и готовността на медицинския персонал, работещ в лечебни заведения, наличността на ресурсите, вида и издръжливостта на сградите и конструкциите, както и с установената комуникация и координация в региона и страната. При анализа на устойчивостта при бедствия основната характеристика, която трябва да бъде разгледана, е несъответствието между наличните и необходимите сили и средства. Целта на това изследване е да се анализира осведомеността на медицинския персонал, работещ в болници, относно необходимостта от адекватно планиране на ресурсите за постигане на устойчивост на лечебните заведения при бедствия. Материали и методи: Описателният и сравнителният методи са използвани, за да се анализират данните от различни начини на медицинско осигуряване при бедствия и участието на лечебното заведение в процеса. Представени са най-честите недостатъци по отношение на изчерпването на ресурсите и неговото въздействие върху устойчивостта на лечебните заведения при бедствие. Проведено е дихотомно проучване сред 54 медицински специалисти, с цел да се проучи тяхната осведоменост по отношение на съществуващите в лечебните заведения, в които работят, заделени ресурси, предназначени за медицинско осигуряване при бедствия. Резултати и дискусия: Голяма част от анкетираните медицински специалисти, работещи в лечебни заведения, са напълно неуверени относно допълнителните ресурси, необходими при

възникване на бедствени ситуации. Това може да доведе до неправилно използване на наличните ресурси, когато е необходимо, и до незадоволителни резултати от медицинското осигуряване при бедствия. **Заключение:** Изучаването на ресурсно планиране трябва да бъде по-подробно по време на обучението на медицинските мениджъри.

Ключови думи: устойчивост на лечебните заведения при бедствия, медицинско осигуряване, планиране на ресурси.

ВЪВЕДЕНИЕ

Лечебните заведения са последния етап от медицинското осигуряване на пострадали при бедствия, аварии и катастрофи. (3) Анализът на достъпните литературни източници недвусмислено доказва, че болниците в близост до огнището на поражение поемат основната тежест, тъй като към тях се евакуират всички пострадали сортирани с код "Червено" и код "Жълто", както и тези сортирани като "Изчакващи", като финален етап на медицинската евакуация. Освен като дестинация на медицинската евакуация, болници са и краен етап и на другите два вида евакуации, които се провеждат след началото на бедствието. Напълно естествено е всеки един пострадал, който е имал възможност да се евакуира спонтанно, т. е. със собствени сили и средства от огнището на поражение е да потърси медицинска помощ в най-близкото лечебно заведение. Трябва да отбележим, че същите тези болници са и местата към които се насочват всички сортирани като Т3 по време на първичната сортировка. Следователно, по време на медицинското осигуряване на бедствени ситуации, може да се очаква значително нарастване на потока пациенти търсещи медицинска помощ в близките до огнището на поражение болници. (7,8)

Устойчивостта на едно болнично заведение при бедствия е функция от адекватно планиране, насочени организационни мероприятия, физически и психологически характеристики. Те са свързани, както с подготовеността и готовността на медицинския персонал, работещ в лечебни заведения за адекватна, бърза и ефективна реакция на предизвикателствата и последиците на бедствието, така и с наличността на ресурсите, вида и издръжливостта на сградите и конструкциите, както и с установената комуникация и координация в региона и страната.

При анализа на устойчивостта на лечебните заведения при бедствия винаги водеща трябва да е готовността на болницата да отговори на развиващото се във времето несъответствието между наличните и необходимите сили и средства за оказването на медицинска помощ на нарастващия лавинообразно поток от пострадали. Това може да бъде постигнато само ако в лечебното заведение има заделени ресурси за посрещането на подобни предизвикателства и медицинския персонал е осведомен за тяхната наличност и местоположение. (1,2, 4-6)

ЦЕЛ

Целта на това изследване е да се анализира осведомеността на медицинския персонал, работещ в болници, относно необходимостта от адекватно планиране на ресурсите за постигане на устойчивост на лечебните заведения при бедствия.

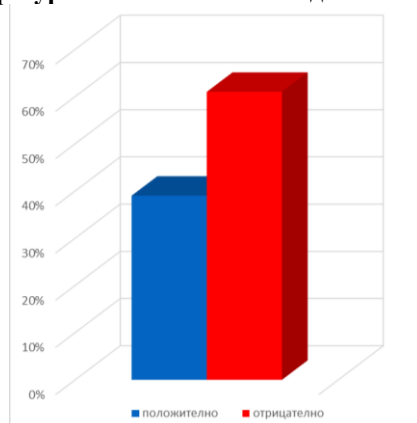
МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

Описателният и сравнителният методи са използвани, за да се анализират данните от различни начини на медицинско осигуряване при бедствия и участието на лечебното заведение в процеса. Представени са най-честите недостатъци по отношение на изчерпването на ресурсите и неговото въздействие върху устойчивостта на лечебните заведения при бедствие. Проведено е дихотомно проучване сред 54 медицински специалисти, с цел да се проучи тяхната осведоменост по отношение на съществуващите в лечебните заведения, в които работят, заделени ресурси, предназначени за медицинско осигуряване при бедствия.

РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЯ

Голяма част от анкетираните медицински специалисти, работещи в лечебни заведения, са напълно неуверени относно допълнителните ресурси, необходими при възникване на бедствени ситуации. Средните резултати за това как медицинските специалисти, работещи в лечебни заведения, оценяват своите знания относно ресурсното обезпечаване на лечебното заведение при възникване на евентуално бедствие, са представени на фигура 1.

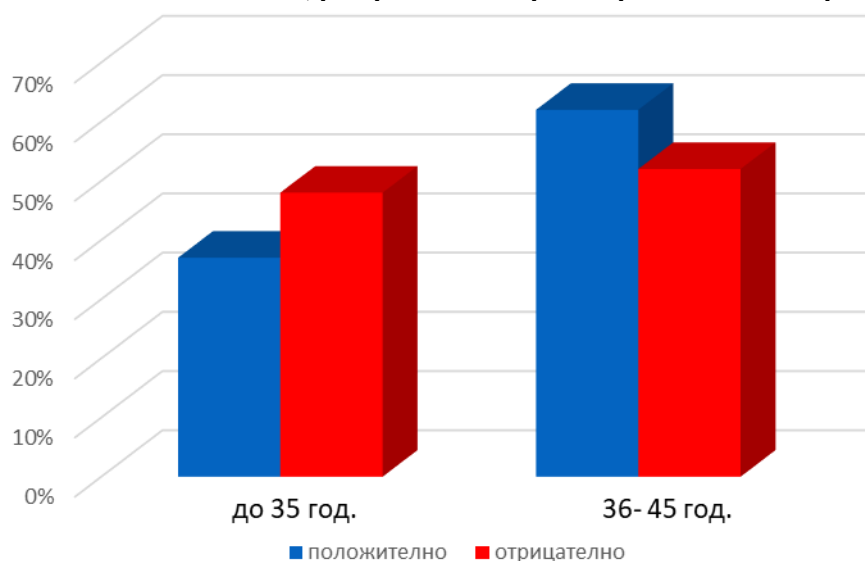
Фиг. 1. Знания на респондентите относно заделените за медицинско осигуряване при бедствие ресурси на лечебното заведение

Значителна част от анкетираните (61%) се самоопределят като незапознати с допълните ресурси на болницата, заделени за осъществяване на медицинско осигуряване. Резултатите от изследването показват недостатъчност на теоретичната и практическа подготовка на медиците относно планирането като част от медицинското осигуряване и в частност предвиждането на допълнителни ресурси под формата на медикаменти и консумативи в случай на бедствие.

При анализа на резултатите се доказва корелация между възрастта и подготвеността (фиг.2). Прави впечатление, че здравните работници, които попадат в по-ниската възрастова група, показват крайно притеснително ниво на информираност- едва 37,5% отговарят положително относно осведомеността си дали лечебното заведение, в което работят, разполага с медикаменти и консумативи, заделени за медицинското осигуряване при настъпване на бедствена ситуация. Анкетираните медицински специалисти, които са включени във възрастовата група „между 36 и 45 год. възраст“, са по-запознати и по-уверени в своите знания относно планирането на ресурси- 48% отговарят утвърдително. Въпреки че с нарастването на възрастта се забелязва и повишаване на познанията, теоретичните знания са недостатъчни- нито една група не показва ниво на компетенции над 50%, което е крайно обезпокоително. Това може да доведе до неправилно използване на наличните ресурси, когато е необходимо, а от там и до незадоволителни резултати от медицинското осигуряване при бедствия.

Фиг. 2. Знания на респондентите относно заделените за медицинско осигуряване при бедствие ресурси на лечебното заведение, разпределени според възрастта на анкетираните

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Резултатите от проведените анализи недвусмислено подчертават недостатъчната теоретическа подготовка на медиците, работещи в лечебни заведения, да извършват правилно и своевременно планиране и осигуряване на ресурси за провеждане на медицинско осигуряване на пострадали при бедствия, аварии и кризи. Ниският процент на осведомените за наличието на запаси от медицински материали и технически средства доказва, също така, че анкетираните медицински специалисти дори не мислят за такава опция. Следователно, тяхното незнание относно ролята и мястото на лечебното заведение при извънредни ситуации е фактор, който повлиява и то сигнификантно негативно, цялостната ефективност на болницата при медицинското осигуряване на пострадалите. Поради което е необходимо повишаване на знанията, уменията и компетенциите на медицинските специалисти.

За да се постигне тази цел се предлага включване на повече часове за лекции и практически упражнения относно планиране при бедствени ситуации на студентите по медицина, както и на студентите специалност „Здравен мениджмънт“, както и възстановяване на задължителните курсове в рамките на следдипломната квалификация по различни аспекти от медицината на бедствените ситуации.

Чрез повишаването на теоретическата и практическа готовност на медиците ще се повиши и устойчивостта на лечебните заведения, в които бъдещите лекари ще работят.

ЛИТЕРАТУРА

- Alexander D. Disaster and Emergency Planning for Preparedness, Response and Recovery. Available from: <http://naturalhazardscience.oxfordre.com/view/10.1093/acrefore/9780199389407.001.0001/acrefore-9780199389407-e-12>
- Kaji A. H., Lewis R. J. (2006). Hospital Disaster Preparedness in Los Angeles County. *Acad. Emerg. Med.* Vol. 13(11), pp. 1198-203
- Lai T.I., Shih F.Y., Chiang W.C., Shen S.T., Chen W.J. (2003). Strategies of Disaster Response in the Health Care System for Tropical Cyclones: Experience Following Typhoon Nari in Taipei City. *Acad. Emerg. Med.*, Vol. 10, No. 10, pp. 1109-1112
- Ogedegbe C., Nyirenda T. et al. (2012). Health care workers and disaster preparedness: barriers to and facilitators of willingness to respond. *Int. J. of Emerg. Medicine*, Vol. 5:29
- Salamati Nia S. P., Kulatunga U. (2017). Safety and security of hospitals during natural disasters: challenges of disaster managers. *Int. J. of Safety and Security Eng.*, Vol. 7, No. 2, pp. 234–246
- Smith S., Gorski J., Vennelakanti H. C. (2010). Disaster preparedness and response: a challenge for hospitals in earthquake-prone countries. *Int. J. Emerg. Management*, Vol. 7, Nos. 3/4, pp. 209-220
- Канев К., Белокопски Е. и кол. (2008). Медицинско осигуряване при кризи. София: Ирита. стр. 35-60
- Радева Н., Романова Х., Пантелеева М. (2013). Медицинска сортировка и необходима организация при бедствени ситуации. *Известия на Съюза на учените – Варна*, бр. 2, том XVIII, стр. 54-57